

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 235/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], všetci [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. Juraja Bizoňa, LL.M., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 29/2017 z 24. januára 2018 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED] odmieta.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. mája 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 29/2017 z 24. januára 2018 (ďalej len „namietané uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia boli ako žalovaní účastníkmi konania o neplatnosť právnych úkonov vedeného na Okresnom súde Topoľčany (ďalej aj „okresný súd“) pod sp. zn. 8 C 33/2007 a o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 5 Co 6/2015 z 30. mája 2016. Najvyšší súd rozhodol o dovolaní namietaným uznesením tak, že rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Odvolací súd predtým zmenil rozsudok okresného súdu sp. zn. 8 C 33/2007 z 22. októbra 2014, ktorým bolo vyhovené žalobe žalobcu, tak, že jeho žalobu zamietol.

3. Sťažovatelia namietajú nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu. Podľa nich *„aj napriek tomu, že napadnuté rozhodnutie je uznesením zrušujúcim... sme tohto názoru, že je daná právomoc Ústavného súdu SR“*. K tomu poukazujú na niektoré rozhodnutia ústavného súdu (nálezy sp. zn. II. ÚS 249/2012 z 18. apríla 2013 a sp. zn. IV. ÚS 479/2013 z 25. novembra 2014, pozn.), ktorým zrušil podobné rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré neboli tiež konečné, ale zrušujúce, a na uznesenie sp. zn. I. ÚS 213/2017 z 19. apríla 2017, ktoré z dôvodu arbitrárnosti rozhodnutia najvyššieho súdu taktiež ústavný súd preskúmal.

4. Sťažovatelia broja proti namietanému uzneseniu najvyššieho súdu najmä z dôvodu, že sa nestotožnil so závermi krajského súdu a v tejto súvislosti poukázal len na jedno rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cz 129/74 z 30. januára 1975, avšak neprihliadol na aktuálnu súdnu prax a rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 191/2009, na ktoré poukázali v odvolaní zo 7. novembra 2014. Najvyšší iba

„prejudikoval absolútnu neplatnosť Zmluvy 1 a Zmluvy 2“, avšak bez toho, aby sa čo i len jednou vetou vysporiadal s ich argumentáciou, že

„a) uzavretiu Zmluvy 1 predchádzalo uzavretie kúpnej zmluvy medzi totožnými zmluvnými stranami na strane predávajúcich a aj na strane kupujúcich zo dňa 29.03.1996, predmetom ktorej bol taktiež predaj nehnuteľností... a v ktorej bola dohodnutá kúpna cena v sume vo výške 1.030.937,- Sk; pričom

b) pán [REDAKOVANÉ] a pani [REDAKOVANÉ] (t.j. žalovaní v IV. a v V. rade) vykonali v dňoch 22.03.1996 až 12.04.1996 štyri platby v prospech predávajúcich spolu vo výške 1.600.000,- Sk; avšak

(c) k vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech kupujúcich na základe Prvej zmluvy nikdy nedošlo, nakoľko dňa 13.06.1996 bol návrh na vklad na základe Prvej zmluvy zamietnutý z dôvodu neodstránenia nedostatkov vytknutých správou katastra; v dôsledku čoho

(d) Prvá zmluva v zmysle ustanovenia § 47 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník... nikdy nenadobudla účinnosť a platí, že jej zmluvné strany od nej odstúpili;

(e) čo viedlo k tomu, že dodatočne odpadol aj právny dôvod, na základe ktorého došlo zo strany kupujúcich k vyplateniu sumy vo výške 1.600.000,- Sk predávajúcim, čím sa predávajúci na úkor kupujúcich bezdôvodne obohatili.

... Až v nadväznosti na opísaný vývoj zmluvné strany pristúpili k uzavretiu Zmluvy 1, v ktorej si opätovne dohodli kúpnu cenu vo výške 1.030.937,- Sk. Úhradou dohodnutej kúpnej ceny pritom došlo k zníženiu vyššie uvedenej pohľadávky z bezdôvodného obohatenia o sumu vo výške 1.030.937,- Sk zo znenia Zmluvy 1 vyplýva, že kúpna cena bola vyplatená pred lei podpisom] a kupujúcim voči predávajúcim tak aj naďalej zostala pohľadávka z bezdôvodného obohatenia v sume vo výške 569.063,- Sk (t.j. 1.600.000,- Sk - 1.030.937,-Sk).

... Uzavretím Zmluvy 1 teda jednoducho nemohlo dôjsť k akémusi zastieraniu právneho úkonu, pretože v tejto zmluve bola dohodnutá kúpna cena vo výške 1.030.937,- Sk a táto kúpna cena aj reálne bola vyplatená. Suma vo výške 1.600.000,- Sk bola vyplatená ešte na základe Prvej zmluvy, ktorá však so Zmluvou 1 nemá nič spoločné a navyše nikdy

nebola účinná. Zároveň to, ako kupujúci naložili s pohľadávkou z bezdôvodného obohatenia v sume vo výške 569.063.- Sk. bolo výlučne v ich dispozícii a nemôže im byť brané na škodu a už vôbec nemôže viesť k absolútnej neplatnosti Zmluvy 1.

... S uvedenými skutočnosťami a uzavretím Prvej zmluvy sa však Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí nielenže nevysporiadal, ale v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa o nich nenachádza ani len jediná zmienka. Najvyšší súd dokonca v texte napadnutého rozhodnutia uviedol, že k vyplateniu sumy vo výške 1.600.000.- Sk došlo na základe Zmluvy 1, čo je však v príkrom rozpore s vyššie uvedeným a navyše aj s vykonaným dokazovaním. Takýto nedostatok týkajúci sa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktorým bola prejednaná absolútna neplatnosť Zmluvy 1 a Zmluvy 2, však považujeme za neospravedliteľný, nakoľko sa týka našej hlavnej procesnej obrany použitej v súdnom konaní, na ktorú sme v napadnutom rozhodnutí nedostali žiadnu odpoveď.“

5. Podľa sťažovateľov najvyšší súd namietaným uznesením „*výslovne poprel našu dobrú vieru, ako aj dobrú vieru žalovaných v I. až III. rade. Vo vzťahu k žalovaným v I. až v V. rade tak Najvyšší súd urobil bez akéhokolvek bližšieho zdôvodnenia, pričom vo vzťahu k žalovaným v VI. a v VII. rade mal byť nedostatok ich dobrej viery daný iba na základe toho, že títo sú potomkami žalovaných v IV. a v V. rade.*

Opísané závery Najvyššieho súdu sú svojvoľné a arbitrárne v kontexte vo veci vykonaného dokazovania...

Žalobca nikdy nebol účastníkom právnych vzťahov, týkajúcich sa Nehnutelnosti, práve naopak, vždy stál mimo týchto vzťahov v pozícii tretej osoby. Sme preto toho názoru, že z tejto pozície mu nesvedčí právo domáhať sa určenia absolútnej neplatnosti Zmluvy 1 a Zmluvy 2, a už vôbec nie za účelom vedenia exekúcie s cieľom vymoženia premlčanej pohľadávky.“

6. Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd ich sťažnosť prijal na ďalšie konanie a vydal takýto nález:

„Základné právo sťažovateľov na:

- súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd; a

- *spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd;*

uznesením Najvyššieho súdu... zo dňa 24.01.2018, sp. zn. 6 Cdo 29/2017 porušené boli.

... Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.01.2018, sp. zn. 6 Cdo 29/2017 sa zrušuje.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti

medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, I. ÚS 765/2016).

10. Sťažovatelia namietajú porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru vydaním namietaného uznesenia zo strany najvyššieho súdu v dovolacom konaní v zásade z dôvodov uvedených v bodoch 3 až 5.

11. Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny). Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

12. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé konanie podľa uvedených článkov ústavy, listiny a dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

13. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy voči rozhodnutiu či zásahom „všeobecných súdov“ je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávnych princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom (ne)boli dotknuté predpismi ústavného poriadku chránené práva alebo slobody fyzickej osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania, v ďalšej inštancii mimo rámec všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu alebo zjednocoval jeho judikatúru.

14. Ústavný súd pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

15. Ústavný súd v rámci svojej judikatúry tiež viackrát vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (ako aj práva na spravodlivý proces) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

16. O taký prípad išlo aj v prerokúvanej veci, keď konaniu pred najvyšším súdom a jeho namietanému uzneseniu, ktoré sťažnosťou sťažovatelia napadli, nie je z ústavnoprávneho hľadiska čo vytknúť. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na jasné, zrozumiteľné a náležité odôvodnenie namietaného uznesenia zo strany najvyššieho súdu, ktoré je uvedené v jeho relevantnej časti (body 15 až 19 na s. 5 až s. 7), pričom tieto úvahy sťažovatelia dobre poznajú, keďže namietané uznesenie tvorí prílohu k sťažnosti, a z tohto dôvodu preto nie je potrebné z týchto záverov opäť citovať. Ústavný súd argumentáciu

sťažovateľov v sťažnosti jednotlivu a ani v súhrne nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu a tiež po jeho preskúmaní nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup pri hodnotení (ne)zákonnosti postupu a rozhodnutia odvolacieho súdu mohol zakladať rozumný a aj spravodlivý dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia najvyššieho súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

17. Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníkov konania. S prihliadnutím na odôvodnenosť namietaného uznesenia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ako aj na to, že nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a označenými právami sťažovateľov, ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. Okrem toho musí ústavný súd tiež poznamenať, že nejde ani o prípad, ktorý naznačili sťažovatelia v bode 3.

19. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným

súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť aj z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06).

20. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

21. Z namietaného uznesenia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu vyplýva, že nepochybne zrušil rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 5 Co 6/2015 z 30. mája 2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, čo bez akýchkoľvek pochybností znamená, že napadnutým rozhodnutím sa konanie ešte neskončilo. V danom prípade teda nejde o konečné rozhodnutie, ktorého dôsledkom by bolo právoplatné skončenie veci, prípadne zastavenie súdneho konania, a nešlo ani o extrémne vybočenie z pravidiel upravujúcich dovolacie konanie.

22. Najvyšší súd neodmietol sťažovateľom poskytnúť súdnu ochranu, vecou sa zaoberal a rozhodol o nej. Sťažovatelia budú mať možnosť v ďalšom štádiu konania pred krajským súdom a tiež najvyšším súdom uplatniť ochranu označených práv aj svoju argumentáciu týkajúcu sa skutkovej a právnej stránky predmetnej veci, z čoho vyplýva, že ešte majú k dispozícii prostriedky ochrany práv, ktorých porušenie vo svojej sťažnosti namietajú.

23. Na základe uvedeného ústavný súd dospel súčasne k záveru, že vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je daná ani jeho právomoc na prerokovanie veci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

24. Navyše, petit sťažnosti (pozri bod 6) neobsahuje konkrétnu požiadavku na vrátenie veci na ďalšie konanie príslušnému súdu, ktorá je prípadne ďalšou chýbajúcou

podmienkou na rozhodovanie ústavného súdu (nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí), ak by sťažnosť nebola už odmietnutá z už uvedených dôvodov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júla 2018